

utelukket, likeså spesifikke infeksjoner. Det skal til slutt presiseres at mange kvinner dessverre gjennomgår etsnings- og penslingsserier unødvendig, fordi legen misoppfatter cervix uteri som betent. Slik behandling skaper engstelse, og den koster tid og penger. Der det er praktisk mulig, bør slike pasienter i tvilstilfelle henvises til spesialist. *Per Bergsjø*

Litteraturlisten fås ved henvendelse til
Institutt for farmakoterapi

Bokanmeldelser

Lærebok i gynekologisk patologi

Blaustein, A.: *Pathology of the Female Genital Tract*. 897 s., ill. Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg-New York 1977. Pris: DM 118,00. Anmeldt av P. Bergsjø.

Ancel Blaustein er klinisk professor i patologi ved New York University School of Medicine. Han har hatt 27 medforfattere, de fleste fra USA, men også noen fra Canada, England, Irland, Israel og Nederland. Forfatterne er både klinikere, patologer og basalvitenskapsfolk.

Denne læreboken i gynekologisk patologi er et enestående verk, både hva form og innhold angår. De 39 kapitlene inneholder alle de tradisjonelle emner i bøker av dette slag. Svangerskapets patologi, som også omfatter placenta, navlesnor og hinner er behørig dekket. Enkelte temaer litt utenfor det tradisjonelle er også tatt med, som for eksempel embryologi, stilbøstrolinduserte forandringer i vagina og cervix, ovarialsvulster i barne- og ungdomsårene, samt svulster i genitalia hos dyr og dyremodeler i tumorforskning. Det er også et kapittel om amnionvæske, med liste over 51 tilstander som kan påvises biokjemisk ved punksjon tidlig i svangerskapet, samt metoder for bedømmelse av fosterlevedyktighet senere i svangerskapet. Et annet interessant kapittel, som peker på nye veier i forskningen, er om placentas blodforsyning i normalt og patologisk svangerskap.

I en årrekke har Novaks (senere Novak og Woodruffs) lærebok i gynekologisk patologi kommet i den ene reviderte utgave etter den andre, og den har hatt en lederstilling på dette feltet. Blausteins bok er blitt en verdig konkurrent. Det er et omfattende verk, formatet er stort (A 4),

stoffbehandlingen er god og litteraturlistene dekker et skjønnsomt utvalg, ajourført frem til 1977. Illustrasjonene er stort sett av høy kvalitet. I tillegg til tegninger og histologiske snitt inneholder boken en rekke elektronmikroskopiske bilder, samt scanning av elektronmikroskopiske bilder.

Det er ikke mye å kritisere. En forfatter bruker ordet dysgerminom, mens en annen bruker germinom om samme tilstand. I kapitlet om blæremola er et ultralydbilde satt på høykant, og det har ingen piler som kan hjelpe den ikke orienterte leser til å se det teksten forklarer. Dette er likevel småting.

Gynekologisk patologi har en sterk stilling i USA. Forholdet mellom kliniker og patolog er langt mer integrert enn her hjemme. I kapitlet om kliniske overveielser antyder Shenker at spesialistutdannelsen i gynekologi og obstetikk burde omfatte 3-4 måneders tjeneste ved laboratorium for gynekologisk patologi, slik at spesialisten har en viss trening i mikroskopisk diagnostikk, inklusive cytologi. Med vårt system for spesialistutdanning er nok dette umulig hos oss, men patologi burde nok være en del av sideutdannelsen for flere enn tilfellet er i dag.

Denne boken blir et standardverk i gynekologisk patologi. Den bør kjøpes av patologisk anatomiske laboratorier, og av bibliotek i sykehus der gynekologi er en del av arbeidsfeltet. For den enkelte lege vil den vel falle noe dyr, men de spesielt interesserte som kommer til å kjøpe den, vil ikke angre på det.

Antibiotikabehandling

Noone, P.: *A Clinician's Guide to Antibiotic Therapy*. 106 s., tab., Blackwell Scientific Publications, Oxford-London-Edinburgh-Melbourne 1977. Pris: £3,25. Anmeldt av J. N. Bruun.

Omfattende kunnskaper om antibiotika og ulike infeksjoners etiologi er ofte nødvendig for å velge den beste behandling ved infeksjonssykdommer. Erfaringer viser at mange pasienter både i og utenfor sykehus initialt behandles med mindre velegnede antibiotika. Denne lille boken er beregnet som en praktisk guide ved valg av antibiotika ut fra en klinisk diagnose og eventuelt for fullstendige resultater av bakteriologisk undersøkelse foreligger. Ved å slå opp på den aktuelle diagnose fås en utmerket oversikt over mulige etiologiske

agens og aktuell terapi i ulike situasjoner. Samtidig fås detaljerte doseanbefalinger både for barn og voksne.

Boken innledes med 6 sider meget verdifulle generelle betraktninger og råd vedrørende bruk av antibiotika. Det er å ønske at alle som steller med antibiotika vil etterleve disse råd. I siste del av boken finnes det også en samlet oversikt over de enkelte antibiotikas egenskaper og indikasjoner.

Oversikten over etiologiske agens og den anbefalte antibiotikabehandling ved ulike typer av infeksjoner er meget god og ajourført. Enkelte av de antibiotika som er ført opp i boken, finnes ikke her i landet, men stort sett er det angitt tilgjengelige alternativer. Det kan imidlertid være grunn til å påpeke enkelte andre mangler. F.eks. er kloramfenikol ikke nevnt som alternativ ved behandling av purulent meningitt hos voksne. Det kommer heller ikke tydelig frem at kloramfenikol og carbenicillin er meget gode midler ved anaerobe infeksjoner. Det burde også ha vært poengtert at lincomycin resorberes dårlig når det gis til måltidene, noe som ofte kan være meget vesentlig for å få gjennomført en effektiv terapi. Sulfonamidprofylakse til meningokokkbærere blir ikke lenger anbefalt på grunn av utbredt sulfonamidresistens. De fleste anser det også som best å gi hele dagsdosen med isoniazid på én gang ved behandling av tuberkulose. Man savner også omtale av gonokokker som mulig årsak til septisk artritt.

Oversikten over de enkelte antibiotikas egenskaper er kortfattet, og hvis man har behov for mer omfattende opplysninger må man ty til større bøker. Selv om det i en såpass komprimert bok er vanskelig å dekke alt, savnes også råd om varighet av antibiotikabehandling, og det kunne også være av interesse å diskutere betydningen av om et antibiotikum er bakteriostatisk eller baktericid, f.eks. ved endokardittbehandling. Det brukes mange forkortelser i boken, og selv om disse forkortelser er vanlige i engelsk og amerikansk sykehuspraksis, er de ikke så vanlige i litteraturen, og norske lesere kan vel til dels ha vanskeligheter med betydningen.

Tross forannevnte innvendinger vil boken være en meget verdifull og praktisk rettesnor for valg av antibiotikabehandling ved ulike typer av infeksjoner. Den kan anbefales innkjøpt til alle avdelinger som behandler infeksjonssykdommer, og boken vil også være til nytte ved valg av behandling i ambulant praksis.